

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLIII. ad annum DLXXVII.

Parisiis, 1644

Provincia Carthaginis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15324

fiæ defensor, & inuestigator, suprascriptam diuisionem laudo, manuque propria corroboro. ANNO CHRISTI 569.

Ego Petrus Aquensis archiepiscopus confirmo.
Ego Gomeffanus Burgenfis episcopus confirmo.
Ego Gundifaluus Dumiensis episcopus confirmo.
Ego Adericus Tudenfis episcopus confirmo.
Ego Arrianus Ouetenfis episcopus confirmo.
Ego Osmundus Astoricenfis episcopus confirmo.
Ego Raimundus Palentinus confirmo.
Ego Petrus Legionenfis episcopus confirmo.
Ego Petrus in ecclesia beati Iacobi electus confirmo.
Ego Martinus in ecclesia Conimbrienfi electus confirmo.
Ego Sigefredus in ecclesia Nagarenfi electus confirmo.
Ego Petrus in ecclesia Oriensfi electus confirmo.
Ego Fortunio Exiliensis abbas confirmo.
Ego Vincentius sancti Petri Afilicenfis abbas confirmo.
Ego Didacus monasterii sancti Facundi abbas confirmo.
Ego Ioannes in monasterio Oniensfi electus confirmo.
Ego Petrus in monasterio sancti Petri Caradignæ electus confirmo.
Ego Garfias Nagarenfis comes confirmo.
Ego Petrus comes de Carrion confirmo.
Ego Ferdinandus comes confirmo.
Ego Martinus comes confirmo.
Ego Rodericus Ordoñez princeps confirmo.
Ego Gundifaluus Nuñez princeps confirmo.
Ego Rodericus Gonfaluez princeps confirmo.
Ego Aluarus Diaz princeps confirmo.
Ego Lope Sanchez princeps confirmo.
Ego Didacus Sanchez princeps confirmo.
Ego Bermudo Rodriguez princeps confirmo.
Ego Petrus Alvarez princeps confirmo.

Silos.
Sahagun.
Omnia.
Cardenna.

Ad exactiorem harum diuisionum intelligentiam, nomina antiqua cum neotericis episcopatum Hispaniæ & Galliæ Narbonensis coniunxi, secutus in hac interpretatione sedium diuisionem codicum manuscriptorum superius positam. Prouinciam vero Carthagini primo enotare constitui, propter eius dignitatem, breuitati studens potius quam labori proluxæ inquisitionis.

PROVINCIA CARTHAGINIS.

1. Toletum, hodie *Toledo*. Plinius: *Caput Carpetania Toletani, Tago flumini impositi*. Vnde Liuius Carpetanorum vrbs, colonia Romanorum, vt ex numis constat: insignis religionis cultu metropolis, & Hispaniæ primas.

2. Complutum, hodie *Alcala de Henares*, martyrio Iusti & Pastoris conspicua. Prudentius:

*Sanguinem Iusti, cui Pastor hæret,
Ferculum duplex geminumque donum*

ANN
 CHRISTI
 569.

*Ferre Complutum gremio iuuabit,
 Membra duorum.*

Est nunc sub Toletano præfule, illustrisque omnium bonarum artium academia, & doctissimorum hominum magistra.

3. Oxoma, Orofio; Plinio Vxama, & Ptolemæo Οὐξάμα, in Arcuacis: hodie *Osma*; ruina potius cognita, quam antiqua maieftate. ecclesia cathedralis in vicum translata, qui *el Burgo de Osma* dicitur. Alii scribunt Vxfama per S. Florus lib. 3. cap. 1. Auxima. episcopus est Toletano suffraganeus.

4. Pallentia, hodie *Palencia*; episcopatus insignis, suffraganeus præfulis Toletani: scribitur duplici ll. apud Ptolemæum & Appianum.

5. Valeria, ciuitas antiqua prope Quoncam, a Mauris destructa, imposita fluuio Guadiela. Postea cum rex Adefonsus nonus Quoncam munitissimum castellum Mauris eripuisset, nouemque mensium obsidione expugnasset, urbem in eo ædificauit, & cathedram episcopalem plenissimam posuit, attribuitque ei auctoritate Lucii III. pontificis maximi, Valerensem & Arcabricensem antiquas sedes, Ioanne Iannez primo in ea confirmato episcopo. Extat nunc pusillus pagus, qui Arcas dicitur, quem quidam Arcabricam veterem existimant. De Quonca Rodericus Toletan. lib. 7. c. 26. est Toletano suffraganea.

6. Segontia: nunc *Siguença*. Per V. & T. habet Liuius, & Plinius, Saguntia, ponitque eam in Arcuacis cum Vxama: recte. nam parum vtraque distat. Antoninus inter Cæsaraugustam & Complutum ponit. De Segontia in Bætica alia est ratio. Episcopus est in spiritualibus & temporalibus vrbs dominus, suffraganeus Toletano.

7. Secobia, nunc *Segonia*: sic etiã Plinius, estque in Arcuacis aquæ ductu, lanificio, & populi frequentia insignis, Toletano suffraganea.

8. Arcabrica: fuit olim episcopalis sedes, nunc prope Quoncam, tenue magnæ quondam vrbs vestigium, *Arcas* vocatur: fuitque, vt diximus, Quonquensi episcopatu ab Adefonso nono olim vnita, sub Lucio III. Pontifice maximo, vt ex eius diplomate constat, quod in archiuo Quonquensis ecclesiæ asseruatur. Aliud est Arcobrica & Arcobricenses apud Plinium, Methymnæ pagus. Quam Antoninus inter Segontiam & Bilbilim ponit Arcobricam, ea est, quæ nunc Arcos in itinere Hortæ, in finibus Aragoniæ distat a Quonca viginti & quinque leucas Hispaniæ: Arcas vero tantum duas vel tres.

9. Oretum: vnde Oretani, quos Plinius inter stipendiarios connumerat: *Oretani*, inquit, *qui Germani cognominantur*. Strabo & Ptolemæus in Tarraconensi Hispania collocant: Ambrosio de Morales rude solum prope Almagro & Granatulam: aliis *Calatrava*. Hæc nunc episcopo caret, sed habet cœnobium insigne religionis militiæ Calatrauæ sub regula sancti Benedicti.

10. Valentia, nunc *Valencia*, Contestanorum in Hispania Tarracoenfi vrbs est Ptolemæo. Plinius, *Valentia*, inquit, *Colonia III. M. P. a mari remota*. Romam ante vocatam scribit Beutherus. Hæc a Mauris capta, per multos annos in seruitute iacuit, donec tandem a Cidio Roderico Bibar expugnata, Christiano cultui restituitur: sed

Concil. Tom. 12.

M m m m ij

eodem vita functo, iterum in potestatem Saracenorum devenit: usque dum Iaimus inelytus Aragonum rex secundo eam recepit, & in ipsa præfulem Iaimum de Ferrera de sancto Martino constituit. Hæc summorum pontificum altrix ab Innocentio VIII. ad petitionem Roderici Borgiæ episcopi cardinalis Valentini, & demum pontificis maximi in metropolitanam fuit erecta, anno 1492. eidemque suffraganei Maioricensis & Carthaginensis episcopi dati. Sunt & alia eiusdem nominis parva opida in Hispania, in quibus episcopalis sedes nunquam fuit.

11. Dianio, *Denia* hodie, apud Plinium Dianium & Lucentum Latinorum stipendiarium: Lucentum hodie *Lucento* prope Valentiam, sicut Dianium in maris ora versus occidentem; caretque episcopo, & est in Valentina diœcesi. Florianus scribit idem esse cum Ferrariæ promontorio Melæ; quod verisimile est. nam, ut Strabo ait, bonæ ibi fiunt secturæ ferri.

12. Setabis, hodie *Xativa*. Scribitur fere cum diphthongo Sætabis, prope Valentiam. Episcopo caret. Inde Sætabitani, apud Plinium, qui Augustani. hanc Silius Italicus in lib. 3. in arce excelsa sitam indicat.

13. Carthago, hodie *Carthagenæ*: portum habet insignem & multarum navium atque triremium capacem. Plinius: *Tarraco, Scipionum opus, sicut Carthago Pœnorum*. Isidorus lib. 15. originum: *Afri sub Annibale maritima Hispania occupantes, Carthaginem Spartariam construxerunt, quæ a Romanis capta & colonia facta, nomen etiam provinciæ dedit: nunc autem a Gothis subversa, atque in desolationem redacta est*. Hæc Isidorus. Habet episcopum, Toletano præfule suffraganeum; antiqua Gothorum sedes, ab eaque tota Toletana provinciæ Carthaginensis fuit cognominata. Carthaginem Silius Italicus lib. 3. Teucro fundatori tribuit:

Dat Carthago viros Teucro fundata vetusto.

Fuit conuentus vnus ex septem, qui a Plinio memorantur. Vetus inscriptio ibidem inuenta:

IMP. CÆSARI. ÆLIO. HADRIANO. ANTONINO. AVG. PIO. PP. COS. IIII. PONT. MAX. TRIB. POTEST. CONVENTVS. CARTHAG. CYRANTE. POSTHVMI. CLARANO. FLAMINE.

14. Basti. Inde Bastitani & Bastitania: cum B. scribo. hodie *Baçaïn* colonia Salariensi. Plinius inter stipendiarios celeberrimos Bastitanos connumerat. caret episcopo, estque in diœcesi Accitania; quamvis archiepiscopus Toletanus iuris aliquid in ea habeat. Qua de re vide quæ Alvarus Gomezius scribit in Ximeno.

15. Mentefa. De hac quod affirmem nihil certi habeo: & nostri historici in varias distrahuntur sententias. Vide longam & eruditam commentationem, quam Hispano idiomate Ambrosius Morales hac ipsa de re edidit. Cui, cum ob ipsius singularem doctrinam, tum ob nostram in Complutensi olim Academia amicitiam initam, lubens acquiesco. A Mauris ita hæc vrbs penitus destructa fuit, ut hinc nullum diuinandi certi aliquid vestigium relictum sit. Plinio Oreta-

ANNO
 CHRISTI
 569.

ni, Bastuli, & Mentefani, iidem sunt lib. 3. cap. 3. *Mentefani*, inquit, *qui & Oretani: Mentefani, qui & Bastuli*. Bastulos ponit Ptolemæus in Hispania Bætica ad fretum Gaditanum, quos etiam Pœnos vocat. Nam teste Plinio lib. 3. cap. 1. & Pomponio Mela lib. 2. cap. 6. ab utraque freti parte Pœni habitauerunt. ad quod allusisse videri potest Horatius, vbi ait:

*Latius regnes, avidum domando
 Spiritum, quam si Libyam remotis
 Gadibus iungas, & uterque Pœnus
 Seruiat vni.*

16 Acci, hodie *Guadix*, Arabico idiomate: inde Accitanus. Episcopum habet Granatensi archiepiscopo suffraganeum. In hac ciuitate sanctus Torquatus, Pauli apostoli discipulus, prima Christianæ religionis fundamenta iecit: & Camerinus tempore Constantini magni Concilio Eliberitano interfuit.

17 Beatia, hodie *Baeça*. Alii scribunt *Biacia*, antiqui *Beatia*. Inde episcopus *Beatiensis*, vt habent Concilia. Ptolemæus *Beatiam* ponit in *Oretanis*, eo loco, quo *Liuius* libro 26. ponit *Lapides Atros* in *Aufetanis*, vt *Glareano* placuit, inter *Illiturgim* & *Mentefam*, vbi *Aldrubal* castra habebat: estque in episcopatu *Gienienti* versus septentrionem. *Beatiam* autem per *T* efferendum esse constat ex antiqua lapidis inscriptione:

Q. VALERIO. POSTHYMO. BEATIANO. Q. VALERII. CASTVLI. F. QVI. VIXIT. ANN. XXXII. ANTONIA. AVR. EX. TESTAM. B. M. P. Lego, *Antonia Aurelia*.

In vetustiori partitione *Carthaginensis* metropolis, non plures his XVII. ecclesiæ erant attributæ: postea aliæ sunt adiectæ, vt ex Conciliis & recentioribus diuisionibus colligimus; vt sunt quæ sequuntur.

Segobrica: hodie *Segorbe*, in regno *Valentiæ*. Inde episcopus *Segobricensis*, suffraganeus archiepiscopi *Valentini*. Sunt qui legant ex nummo, *Sigobrica*; *Ambrosius* aliter. Hoc certum, episcopum *Segobricensem* sub *Toleto* fuisse. Vnde in antiqua diuisione, inter alios suffraganeos ponitur *Segorbe*: & in Concilio *Toletano*, sub *Gundemaro* rege, iam tunc adiecta *Toletano* præfuli: nam ibi primo subscribit *Poscarius* episcopus *Segobricensis*.

Castulo: hodie *Cazlona*, in Bætica prope urbem *Beatiam*. *Plinius* *Castulonenses* *Cæsari Venales* vocari ait. *Silius Italicus* & ipse *Hispanus* lib. 3.

Fulget præcipuis Parnasia Castulo signis.

Liuius de bello *Punico*: *Castulo* vrbs valida & nobilis *Hispaniæ*, adeo coniuncta societate & amicitia *Pœnis*, vt inde vxor *Annibali* esset. Idem *Plutarch.* in vita *Sertorii*. In antiquo lapide cū aspiratione scribitur. VALERIE CIPATINÆ TVCCITANÆ SACRVM COLONIE PATRICIÆ CORDVBENSIS FLAMINICÆ COLONIE AVG. GEMELLA TVCCITANÆ FLAMINICÆ SIVE SACERDOTI MVNICIP. CHASTVLONENSIS.

Episcopum non habet.

M m m m iij

Bigastrum. In Concilio Toletano, in quo tantum episcopi suffraganei Toletani præsulis conuenerunt, subscribit Bigitinus episcopus Bigastrensis. Erat prope Illicem & nouam Carthaginem, vt ex diuisione Vvambæ patet: non habet episcopum, neque locum nunc certum. Aliis Biluestre in finibus Portugaliæ, opidum ditionis Rui Velazquez auunculi Infantium de Lara, ex historia antiqua.

Illicis. Hanc Plinius prope Carthaginem nouam ponit. *Prope flumen Tader*, ait, *colonia immunis Illicis, unde Illicitanus sinus*. Idem Mela. Nonnulli ex nostratibus Alicante portum maris Mediterranei, alii Elche opidum nobile prope Carthaginem, non procul a mari, existimant. Verum cum Plinius Illicem prope flumen Tader collocet, hæreo hac in re; præsertim cum Florianus & Naugerius Tader flumen Seguram esse dicant. Et forte ea fuit Illicis, quæ nunc Origuela supra Seguram posita prope oram maris. Nunc habet episcopum suffraganeum archiepiscopatus Valentini, a Carthaginensi diocesi his temporibus disiunctum auctoritate Pauli IV. pontificis maximi.

Astigi: hodie *Ecija*. Mela urbium de mediterraneis hanc clarissimam in Bætica appellat, cum Hispali & Corduba. Nunc caret episcopo, estque in diocesi Hispalensi. Hanc coloniam fuisse, & Augustam Firmam cognominatam, scribit Plinius.

Elotona. In Concilio Toletano sub Gundemaro rege æra 648. quod coactum fuit ex solis episcopis prouinciæ Carthaginis, subscribit Sanabilis ecclesiæ Elotonæ episcopus; forte Eliocrotæ, sicut in Eliberitano subscribit Successus Eliocrotæ episcopus. Eliocrota in itineralio Antonini ponitur a Carthagine Spartaria viginti quinque millibus passuum distans: forte euerfa a Gothis, sicut Isidorus Carthaginem fuisse tradit. Sunt tamen qui dicant esse Lorcam supra Carthaginem, septemtrionem versus. Et fortassis episcopus qui hic subscribit, aliunde fuit, & vel exul, vel negotiorum causa, Gothorum curiam sequens, Concilio huic interfuit. nam tales in Conciliis admittebantur, seruato loco & voce.

PROVINCIA GALLÆCIÆ.

1. Bracara metropolis, hodie *Braga*. A Plinio ponitur conuentus ciuitatum viginti quatuor: vocatur Augusta Bracarum. Habet nunc archiepiscopum & suffraganeos.

2. Portucale: hodie *el Puerto*, ad ostium Durii fluuii sita in ora maris Oceani, habet amplum portum: Cale ab Antonino appellatur; sicque adiecta voce portu, nunc Portucale. Festabole quoque appellabatur. Cale autem appellatio multarum ciuitatum, vt est in Campania, Flaminia, & in Gallia. Vide Seruium ad illud 7. *Æneidos*, *Quique Cales linquunt*. habet episcopum.

3. Conimbria: nunc *Coimbra* in Lusitania. Alii scribunt Conimbri-ca; alii ex marmorum inscriptionibus, Conimbri-ga. Refendius & Barrerius Lusitani docti putant esse Condexam veterem, non Conimbriam, vt multi putant nominis allusione decepti. Coimbra nunc